

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/195906,Uroczystosc-upamietniajaca-Marsz-Smierci-ewakuacje-KL-Auschwitz-Birkenau-Pszczyna.html>
12.05.2024, 19:40

Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau - Pszczyna, 18 stycznia 2024

18 stycznia 2024 r. w Pszczynie upamiętniono 79. rocznicę Marszu Śmierci, ewakuacji więźniów z KL Auschwitz-Birkenau w styczniu 1945 r. Dzisiaj odbyła się uroczystość przy tablicy upamiętniającej wydarzenia podczas postoju Marszu Śmierci z KL Auschwitz-Birkenau w rejonie obecnego stadionu KS „Iskra” w Pszczynie. Tablicę odsłonięto w 60. rocznicę Marszu Śmierci na budynku przy stadionie KS „Iskra”, ul. Bogedaina 22.

Wydarzenie to jest częścią pszczyńskich uroczystości upamiętniających 79. rocznicę ewakuacji więźniów KL Auschwitz-Birkenau. W wydarzeniu wzięli udział: dr Karol Nawrocki, prezes IPN, Barbara Bandoła, starosta powiatu pszczyńskiego, a także przedstawiciele lokalnych władz i stowarzyszeń, służb mundurowych, Gminy Żydowskiej oraz młodzież szkolna.

- Totalitarne zło morduje i niszczy od początku do końca, nie zatrzymuje się na swojej drodze, tak jak stało się z niemieckim nazizmem i wciąga całą spiralę wojny, okrucieństwa i barbarzyństwa wszystko i wszystkich, którzy stają na jego drodze. Na drodze tego zła stanęła także Pszczyna

- podkreślił prezes IPN.

Pszczyna była ważnym punktem trasy ewakuacyjnej więźniów niemieckiego obozu KL Auschwitz. W tym mieście kolumny z maszerującymi więźniami rozdzielały się. Część z nich kierowała się dalej drogą na Porębę i Jastrzębie-Zdrój. Inne szły na Żory i Świerklany. Pszczyna, jak i wiele innych miejsc Marszu Śmierci została naznaczona krwią.

Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau.

Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau.

Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau.

Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość upamiętniająca Marsz Śmierci, ewakuację KL Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość
upamiętniająca Marsz
Śmierci, ewakuację KL
Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość
upamiętniająca Marsz
Śmierci, ewakuację KL
Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość
upamiętniająca Marsz
Śmierci, ewakuację KL
Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość
upamiętniająca Marsz
Śmierci, ewakuację KL
Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość
upamiętniająca Marsz
Śmierci, ewakuację KL
Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość
upamiętniająca Marsz
Śmierci, ewakuację KL
Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość
upamiętniająca Marsz
Śmierci, ewakuację KL
Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

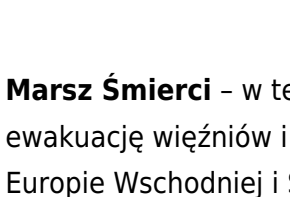
Uroczystość
upamiętniająca Marsz
Śmierci, ewakuację KL
Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość
upamiętniająca Marsz
Śmierci, ewakuację KL
Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Uroczystość
upamiętniająca Marsz
Śmierci, ewakuację KL
Auschwitz-Birkenau.
Fot.: IPN K. Łojko

Marsz Śmierci - w ten sposób określa się zorganizowaną przez Niemców masową ewakuację więźniów i jeńców z niemieckich obozów koncentracyjnych zlokalizowanych w Europie Wschodniej i Środkowej do obozów w głębi III Rzeszy. Tam więźniowie mieli nadal służyć jako darmowa siła robocza na potrzeby niemieckiego przemysłu zbrojeniowego.

Zbliżanie się frontów alianckich, a przede wszystkim wojsk sowieckich w 1944 i 1945 r. spowodowało, że władze SS, które nadzorowały funkcjonowanie obozów koncentracyjnych, zdecydowały się na deportację więźniów na masową skalę do innych obozów koncentracyjnych znajdujących się na terenie III Rzeszy. Najczęściej ewakuacja odbywała się pieszo, ale były takie przypadki, gdzie część więźniów transportowano koleją. Tak było np. w obozie koncentracyjnym dla kobiet w Ravensbruck, gdzie część więźniarek została wywieziona bydłocymi wagonami, a część zmuszono do pieszego wymarszu z obozu.

Niemcy zmuszali więźniów i jeńców, często skrajnie wycieńczonych z głodu, chorób i nadmiernej pracy, do pieszego, wielokilometrowego marszu, często bez jedzenia i odpowiedniego odzienia, które zapewniałoby ochronę przed mrozem. Warto zauważyć, że

większość marszów odbywała się zimą na przełomie 1944 i 1945 r., w śniegu i wielostopniowym mrozie. Każdego dnia marszu więźniowie mieli do pokonania odcinki długości 20-30 kilometrów, a noclegi odbywały się najczęściej pod gołym niebem. Każde odstępstwo od kolumny traktowane było jako próba ucieczki albo wskazywało, że więzień nie jest w stanie iść dalej – w takich przypadkach esesmani dokonywali rozstrzelania. Jak widać pędzenie jeńców było zaplanowane i prowadzone przez Niemców w taki sposób, aby spowodować wśród nich jak najwyższą śmiertelność. Pierwsze marsze śmierci na polskich ziemiach miały miejsce w 1944 r. i były ewakuacją z obozu w Majdanku.

W połowie stycznia 1945 r. władze SS nadzorujące KL Auschwitz wydały rozkaz ostatecznej ewakuacji więźniów i likwidacji obozu. Od 17 do 21 stycznia 1945 r. w pieszych kolumnach ewakuacyjnych konwojowanych przez uzbrojonych esesmanów z KL Auschwitz i jego podobozów wyprowadzono około 56 tysięcy więźniów. Najdłuższą drogę mieli do pokonania więźniowie z podobozu Auschwitz w Jaworznie. 3200 osób przeszło do KL Gross-Rosen na Dolnym Śląsku – to około 250 kilometrów.